

ŽELEZNIČAR

SPLOŠNE ŽELEZ. ORGANIZACIJE ZA JUGOSLAVIJO.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo

in

Upravništvo

se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:

za celo leto . . . K 7-20

za pol leta . . . 3 60

za četrt leta . . . 1 80

Posamezna številka 30 v.

Štev. 16.

V Ljubljani, 15. avgusta 1919.

Leto XII.

Naše bodoče naloge.

Svetovni dogodki se z veliko naglico spreminjajo in pojavi vstajajo, katerih nismo predvideli, odnosno saj ne že v tem času pričakovali. Vse hiti nekam naprej, toda kdor pazno zasleduje to drvenje, uvidi prav kmalu, da nima jasno začrtanih ciljev, da ni smotreno, temveč, da je pojav, katerega so povzročili oktoberski dogodki, torej zopet povod, katerega, vsaj v tistem času, splošnost ni še pričakovala. Če je torej že povod nastal nepričakovano, tudi njegove posledice ne morejo biti smotrene. Če to logično dejstvo pripoznamo, potem si tudi lahko tolmačimo žalostne politične in gospodarske pojave, katerih priče smo in ki nas vedno hujše more. Vzlic hermetično zaprtim mejam, katere naši najnovejši državniki bolj čuvajo, kakor svoje oko, vendar od časa do časa ukrademo kak pogled v sovražno ozemlje in v takih trenutkih se nam razjasni obraz. Še so ljudje okrog nas, se nam zdi, in to nas navdaja z novim upanjem, kajti če bi le to videli, kar nam „mila“ domovina nudi, potem bi se moralo upanje kaj kmalu unakniti popolnemu obupu.

Kamorkoli se ozremo, vidimo, da se vse, kar ima možgane v glavi in za delo zmožne roke, neumorno trudi, da čimprej izbriše bridke sledove petletnega barbarizma in ustvari predpogoje za zopetno vzpostavitev normalnih razmer. Vojna je pripadnikom vseh držav odprla oči in iz nabranih skušenj se danes kuje kapital za tiste sloje, ki tok časa razumejo in so z železno roko posegli v neznosne razmere z namenom, da jih svojim potrebam prilagodijo. Tri četrtine evropskega prebivalstva je danes na zmagohotnem pohodu, katerega namen je, uničiti rak-rano človeške družbe — kapitalizem in imperijalizem. Vse države okrog nas, seveda ne države v starem smislu besede, temveč probujeno ljudstvo teh držav je otreslo raz svojih ramen jarem buržoazne in dvorne kamarile ter vzelo svojo usodo v svoje roke. Najvišja, vodilna državniška mesta, so zavzeli ljudje, ki so še pred ne dolgim časom robotali krvosesu kapitalizmu v raznih delavnicah in za mizami zaduhlih konotarjev. Ljudska volja jih je potom svoje smotrene organizacije postavila na ta odgovorna mesta in njih uspešno delovanje je v razmerno kratki dobi sijajno dokazalo, da je imelo ljudstvo prav. Tisočletna tradicija, da morajo biti za državne krmarje posebno rojene kapacitete, se je sesula v prah, nasprotno pa vidi ves svet, da je z novo vstajajočimi državniki prišel v politično ozračje tudi povsem nov, svež in zdrav duh, ki napolnjuje novo dobo z najlepšimi nadami za bodočnost. Ves svet bi se tega pojava lahko veselil, če ne bi še v nekaterih koticih evropskega zemljevida strašil smrad trohnelosti, simboličnega predstavitelja mrtvila.

Kako je to mogoče? Saj smo vendar vsi v kulturni Evropi zagledali luč sveta, ki seveda ni povsod enako bliščala, in vendar so tako očitne razlike v pojmovanju raznih narodov. Na dan prihajajo grehi, ki so jih zagrešili naši očetje in nas bodo proklinjali naši otroci, če jih pravčasno ne popravimo. Zagovor, da se današnjih doživljajev ni predvidelo, je ničev, kajti ravno naši srečnejši sosedi nam sijajno dokazujejo, da temu ni tako. Poglejmo si germansko plemo. Živelo je v ravno tistih odnošajih kakor mi, njihovi neposredni sosedi smo mi, ki smo dobesedno prespali vse dobe, med tem ko je ono pazno zasledovalo naravni razvoj družabnega reda. Če govorimo o germanskem plemenu, nam seveda ni v misli germanska buržuazija, ki je popolnoma slična naši in drugorodnim, temveč v mislih imamo maso tega plemena, to je za nas tisti mero-dajni faktor, katerega delo občudujemo in si ga v vzgled stavimo. Ti naši bratje, naši sotrpni so tili, ki so, pazno zasledujoč razvoj družabnega reda, smotreno korakali z njim in se ve-

likopetno pripravljali za naskok, kateri jim je bil znan kot neizogiben. Marxova in Engelsova znanstvena dela so jim bila podlaga, na katero so postavili ono orjaško poslopje, iz katerega sedaj črpajo sebi in vsemu človečanstvu moči, ki bodo prej ali slej započeto čiščenje človeške družbe dopolnile.

Težko in naporno je bilo delo, neštete žrtve so ostale na žrtveniku, toda uspeh ni izostal. Socijalistične, in sicer izključno le socijalistične politične, strokovne in gospodarske organizacije so bile, ki so v podrobnem delu vzgojile one milijone proletarskih mas in jim vcepile ono vzvišeno samozavest, katera bo sedaj hitrih korakov privedla pleme na tisto visoko stališče, po katerem stremi proletarijat vsega sveta. Kako malenkostni smo mi napram njim. Srce nam veselja skače v prsah, ko nam iz Pariza brzovjavljajo uničujoče mirovne pogoje, katere zadnji ostanki kapitalizma nakladajo na ramena „premaganih“. In kako nas veseli, če beremo v naših dičnih časnikih o nemških „lačenbergerjih“ v trenutku, ko sami neprestano nategujemo pas vrh hlač. Pozabljamo pa istočasno, da nas vse to, kar so naši srečnejši sosedi že preživeli, šele čaka. Težak je bil njih boj, toda dovojevan je in to trpljenje, ki ga še sedaj — ne po lastni, temveč po naši krivdi — trpe, je trpljenje veselja, kajti oni vedo, da je njih glavni in najhujši sovražnik domač kapitalizem uničen in da se nikdar več ne ojači v škodo naroda. Pravimo, da nas vse to še čaka. Kdor danes še tega ne vidi, je neozdravljiv slepec in njemu ni pomoči. Toda prepričani smo, da danes že tudi velika večina našega plemena odpira oči. O tem ni dvoma in zato tudi ne gre. Gre pa zato, če se je masa našega plemena že naučila gledati. In to je vprašanje, katerega razrešitev nas zanima. Vsi dosedanjí pojavi nam pač potrjujejo, da smo nekaj kilometrov pred Albanci in da nas še precej kilometrov loči od tistega cilja, ki ga moramo doseči pod vsemi pogoji. Če živimo v „osvojeni“ državi, katere rojeni, ne voljeni, reprezentanti nekaznovano v svet trobijo, da delavstvo tvori 1 do 2 % vsega prebivalstva, in če to verjamemo, kakor verjamemo sploh vse, kar nam „rojeni“ gospodje servirajo, potem je res najboljša za nas in nas stane najmanj truda in žrtev, če svoje culice povežemo ter mačehovsko domovino zapustimo in si v širnem svetu novo rodno grudo poiščemo. Če pa temu ni tako, in menda tudi res ni tako, potem nam pa ne kaže drugega, kakor rojenim gospodom državnikom oči odpreti in jih saj primitivnega štetja naučiti. Nastane seveda vprašanje: Koga smatra gospod Protič pripadnikom proletarskega razreda in iz koga se rekrutira po njegovem smislu meščanstvo? Če klasificira razrede iz ozkosrbskega stališča, potem ima morda prav, toda nas zanima bolj resnična slika celokupne države SHS in iz tega vidika vidimo nekoliko drugačno sliko, kakor gospod Protič in njemu podobni državniki. Pripoznati pa moramo, da smo tudi sami krivi, če nas naši državniki omalovažujejo in to zaradi tega, ker smo vse prepohlevni in vse premalo držimo na ameriškansko reklamo, ki je pri nas najboljša merilo moči. Oglejmo si le nekoliko naše nasprotniške organizacije. Kaj vidimo v njih? Par nadutih kričarjev, ki brez vsega smisla blijejo okrog sebe in včasih tudi po sebi, ne da bi to čutili, katere pa navdaja le ena misel: Primi tatu! češ, potem ne bo imel nihče časa na nas paziti. In ta taktika ni napačna, vsaj za take ne, katerim je pač vse eno, če jutri še trava raste ali ne. Ima pa še drugo ugodnost. Zbirajo se namreč okrog takih kričarjev vsi tisti, ki imajo maslo na glavi in se boje solnčne bliščobe in takih produktov svetovne vojne je sedaj precej. Nam seveda ne gre zato, da štejemo veliko število pripadnikov dvomljive vrednosti in ker smo skromni in se zadovoljujemo z manjšimi krožki toda zavednih pristašev nas ne vidijo in nas skušajo prevpiti.

Toda ves trud je zaman, to nam sijajno dokazuje vsa preteklost in vsi poizkusi bivših in sedanjih mogotcev, ki vzlic bajonetov in vešal nikdar ne bodo zmagali nad uma bistrim mečem. S tem pa ni rečeno, da držimo roke križem in čakamo, da se gospod Protič in drugovi nauče šteti in nam priznajo obstoj, temveč skušati moramo, da se uveljavimo čim prej in temeljiteje. V to svrhu moramo zamujeno delo nadomestiti, torej vse to napraviti, kar so naši sosedni narodi že naredili. Izpopolniti moramo naše strokovne, politične, gospodarske in pred vsem strokovne organizacije. Posebno kar se tiče zadnjih, ne bo dela nikoli preveč, če se hočemo tako uveljaviti, kakor nam je potrebno, da dvignemo proletarijat na isto stopinjo, ki mu jo je določila svetovna zgodovina. Ne brigajmo se, kaj delajo naši nasprotniki, vznemirjati nas ne sme harmonično lajanje od spredaj in zadaj, od desne in leve, temveč držimo se konsekvntno našega nam jasno začrtanega cilja, ki je Erfurtski program brez komentarjev in priveskov.

Kapitalistična ali socijalistična produkcija?

Osrednje evropske sile so razrušene in s tem je stopilo gornje vprašanje v ospredje. Danes nihče ne vpraša več, ali naj še nadalje proučujemo na kapitalistični ali na socijalistični podlagi, temveč razmotriva se le vprašanje, po kateri poti pridemo najprej do socijalistične proizvodnje. Kakor hitro bo gotov načrt, potom katerega pridemo do socijalizacije proizvodnje in bo to množica proletarijata pojmla, potem je gotovo, da bo pri odločitvi med kapitalizmom in socijalizmom slednji zmagovalc. Ravno ta presledek, ki nas še loči od konečne odločitve, pa deli delavske mase v dva tabora, ki sicer oba stremita po enem cilju, toda korakata po raznih potih in ta pojav skuša popolnoma pobiti kapitalizem, še enkrat ga hoče izkoristiti v svoje namene, da potlači če mogoče proletarijat ob tla. Ne briga se pri tem stremljenju, če poleg velikih množic delavstva trpi v grozni bedi in tudi se ne ozira na to, da to bedo tudi že občutijo meščanski sloji do precejšnjih višin. Rešiti hoče sebe, zato hinavsko zakriva dejanski položaj in njegove najtajnejše želje ter vztrajno prepeva lepe pesmice v svobodni kupčiji in svobodnem proizvodnje na celi črti, sočasno pa zatrjuje, da je le on v stanu grozno bedo omiliti, odnosno odpraviti. Rad se poslužuje tiste jeze, ki si jo je ljudstvo prisvojilo napram državnemu gospodarstvu z živili tekom vojne, ter nam hoče to naslikati kot nekaj socijalizem, kar je pa v bistvu bilo le sredstvo v rokah fevdalno-kapitalistične države, ki je hotela s tem sredstvom popolnoma iztrebiti vse zaloge blaga v prid vojne. Če se je državnemu gospodarstvu med vojno posrečilo začasno preprečiti gladovne revolte, potem prihaja danes kapitalizem s svojimi blagoslovi prepozno, ali vsaj v jako neprimernem času. Če je bilo v vojni stoječim državam nemogoče vztrajati brez centraliziranega gospodarstva in si svoj obstoj niso mogle zagotoviti, potem je to tudi nemogoče opustiti sedaj, čeprav vstajajo po vrsti republike, ki imajo socijalizacijo na svojih praporih zapisano, kajti industrija brez surovin, kmetijstvo brez produktov in nešteto praznih skladišč, iz katerih so celo miši utekle, proletarijat, ki je vsled vojne in lakote fizično in psihično popolnoma propadel. In če tudi posamezni sodrugl zahtevajo, da naj se dovoli vsaj delna svobodna kupčija, to še dolgo ni dokaz, da nas bo svobodna kupčija in svobodno proizvodnje v kapitalističnem smislu rešilo iz zagat, v katero nas je pognal kapitalizem, dokazuje pa, da je še veliko delavcev, ki ne poznajo kapitalistične produkcije in njenega bilstva.

Kapitalizem, ki je sam proizvod kapitalističnega in gospodarskega razvoja, se je skušal že

v davnih časih uveljaviti, toda posrečilo se mu je to še-le v preteklem stoletju. Človeštvo je moralo šele potom suženstva in robotstva pripraviti podlago, na kateri se je kapitalizem kot nekaj višjega kakor povprečno človeštvo in tudi nekaj višjega kakor rokodelstvo na višku svojega razvoja udejstvovalo.

18. stoletje nam je prineslo celo vrsto iznajdb, ki so se v proizvodnji koristno uporabljale in ugledile kapitalizmu zmagoslavno pot preko rokodelstva. Rokodelstvo je svoječasno vzpostavilo evropska mesta in s tem ustvarilo podlago, na kateri se je vsa meščanska kultura, znanstvo, literatura, umetnost, trgovina in tudi politika razvijala. Kapitalizem pa se je polastil vseh teh tvorb in je potom tovarniške produkcije v teku 19. stoletja s pomočjo konkurence uničil vse zapadnoevropsko rokodelstvo. Moderna velemu je veledušno prepustila skromne drobtine, ki so padale raz bogato obložene mize. In tudi, na kak način naj bi se ustavljalo rokodelstvo konkurenci mogočne, moderne veleindustrije. Rokodelstvo je videlo svojo najjačjo oporo v ročnosti mojstra in njegovih pomočnikov; kapitalistična veleindustrija se je pa posluževala tehničnih sredstev, ki so spretno nadomestovala z uporabo strojev ročnost delavca, da še celo več so napravila, nadomestila niso le delavčevo ročnost, temveč tudi delavca samega. In še vse drugače, kakor rokodelstvo, je veleindustrija revolucionirala tudi trgovino, politiko, vse gospodarsko ogrodje, na kar se je tako država kakor cela družba vzpostavila. Železnice, ki danes vežejo vse civilizirane države, odpirajo na stečaj vrata trgovini, iznajdba elektrike izroča veleindustriji nova sredstva, da z njimi vse uniči, kar je bilo kapitalističnemu razvoju še na poti.

Kapitalist je lahko s ponosnim glasom vzporedno s pesnikom zaklical: Kako daleč smo se povzpeli!

Uničenje rokodelstva in z njim svobodnega rokodelskega pomočnika, kateri je bil vsled svoje ročnosti le težko nadomestljiv in je torej imel tudi precej dober in zasiguran obstanek, je bilo prvo, toda ne še zadnje delo kapitalizma. Kmetijski stan, ki se je vzlic odvisnosti in robota vendar še v Evropi vzdrževal, tudi njemu ni neizprosni kapitalizem prizanesel.

Dokler je vladalo gospodarstvo zemljiških pridelkov, je kmet sadil toliko, kar je potreboval za sebe in za svojega grajščaka — mučilca, vse drugo kar je rabil, si je pa oskrbel sam z svojo domačo industrijo. Kar je moral oddajati je oddajal v podobi zemljiških pridelkov, katere mu je domača gruda v obilici dajala in mešnik za mero je bil želoдец njegovega grajščaka — mučilca. To mejo je pa odstranil kapitalizem, uničil je starodavno kmetijsko domačo industrijo, in je ustvaril grajščaku uporabo za produkte njegovega zemljišča in s tem podrl mejo omejenega izkoriščanja kmetijskih delovnih sil. In sedaj lahko opazujemo razvoj, ki nam omogočuje vpogled v bedo tega ljudstva v onem času; vse krepke roke, vso mladino ženskega spola je pritegnil k sebi v mesto kapitalizem in je s tem potlačil mezdné razmere mestnega proletarijata. Stara domača industrija je bila odstranjena, toda kapitalizem je ustvaril novo, ki pa ni več služila lastnim potrebam, temveč je bila tovarnarju sredstvo, s katerim je neusmiljeno izkoriščal kmetijsko družino.

Moderna veleindustrija si je iskala novih trgovskih potov, ki so bila popolnoma neodvisna od onih srednjega veka in temu sledečih dob ter je vpostavljala velika središča, iz katerih je obvladala svetovni trg. Temu je sledilo, da so stara trgovska mesta zaspala, zato pa mora in na ugodnejših krajih nastala ter se razvila v moderna velemesta. V ta velemesta so prihajali vsi tisti, katere je kapitalizem pognal iz domače grude. Sprejela jih je tu industrija in postali so proletarci. Toda za vse ni bilo mesta v industriji, temveč velik del njih je započel novo vrsto rokodelstva in nastali so branjevci, mesarji, peki itd. torej nova vrsta rokodelcev, ki so zopet rabili pomožnih moči, katere so zajemale iz neprestanega dotoka v mesto. Nekaterim od teh se je posrečilo, da so se povzpeli do precejšnjega blagostanja in si vsled tega pridobili tudi v politiki nekaj vpliv v svojem razredu v takozvanem srednjem stanu. Toda temu srednjemu stanu niso boginje zajamčile trajnega in sigurnega obstanka, ravno tako kakor ni bil usojen srednjeveškemu rokodelstvu, ki je tvoril le podlago ostajajočemu kapitalizmu. Pek, ki je zalagal ljudstvo s kruhom, se je moral umakniti velikim par-

nim pekarnam, branjevec je moral prepustiti svojo branjarjo velikim prodajalnam, gostilničarji so postajali vedno bolj odvisni od velikih pivovaren in še celo brivci se že umikajo kapitalističnim velepodjetjem itd.

Kapitalistično velepodjetje vsrkava v sebe vsa maia podjetja, ne pozna nikakršnih mej in samo čaka, da mu drugi ustanove podlago, na katero potem postavi potom ekspropriacije svojo stavbo, uničujoč vsakogar, kdor se mu postavi na pot.

S tem pa še ni zaključen krog izkoriščanja. Čim je naraščalo število industrijskega prebivalstva, tem bolj se je dražila zemeljska renta na deželi, seveda pa še veliko bolj v mestih. In zopet se je kapitalizmu otvoril nov vir izkoriščanja, s katerim si je podjarmil vso delavsko ljudstvo. S pomočjo in sodelovanjem bančnega kapitala se marsikomu omogoči, da si nakupi hiš in na ta način postanejo — po imenu — hišni gospodarji. Ravno ta način nam pa otežkočuje čisto presojo izkoriščanja, katerega se poslužujejo hišni agrarci napram delovnemu ljudstvu. Stavbena kreditna banka, ali pa kak drug enak denaren zavod kupi n. pr. hišo za 100.000 K. Mali trgovec, ki je često svoje blago dražje prodajal kakor bi moral, ali pa pri tehtanju svojega odjemalca opeharil, si je na ta način prištedil 50.000 kron, s katerimi bi rad postal hišni posestnik, kajti to je bila že želja njegovega očeta in tudi njegova. Niti na misel mu ne pride, da si je svoje premoženje prisleparil, nasprotno vstrajno povdarja, da je plod njegove pridnosti in štedljivosti. Konečno je vendar prišel do tega, da se mu njegova najsrčnejša želja uresniči, postal bo hišni gospodar. Toda na kakšen način bo dosegel ta si stavljeni cilj? Hiša, ki jo namerava kupiti, je stala banko ali dotični denarni zavod 100.000 kron; on pa jo je kupil s 50.000 kronami in je ostal 100.000 K dolžan, kateri dolg mora pa visoko obrestovati. Posledica te kupčije je naravna in kupec mora pri najemnikih povišati najemnino. Ko pa napravi na podlagi povišane najemnine svoj račun, je seveda razočaran, kajti ta mu pokaže, da se mu njegova lastna delnica nižje obrestuje, kakor bi se, če bi denár vložil v banko. Postal je hišni gospodar, kapitalist in o njegovi domišljiji se obrača ves njegov instinkt napram proletarijatu, čuti se solidarnega s kapitalisti vzlic temu, da je v resnici poleg proletarijata le žrtev kapitalizma. To je le en način izkoriščanja potom hišnih agrarcev, ki naj omogoči vpogled v delovanje teh ljudi. Strašna je beda, ki jo ti ljudje prizadevajo delovnemu ljudstvu. Če bi ne imeli sedaj slučajno zakon o varstvu najemnikov, potem bi delavci velemest bili tak predmet izkoriščanja, da bi jim sploh ne bilo mogoče v mestu stanovati. Vojujoča se feudalno-kapitalistična država je bila siljena v to neznosno razmerje z zakonom poseči, kajti požrešnost hišnih agrarcev bi bila kmalu odprla proletarcu na fronti oči in mu pokazala prave vzroke ljudskega morjenja.

Tako koraka kapitalizem kot triumfator po Evropi. Kar se mu postavi na pot, to podere; vse se mu mora podrediti. Toda kakšne koristi so imele proletarske množice in kaj so imele evropski narodi pred to dobo kapitalističnega razvoja? Videli so blagostanje vstajati, videli so naraščanje bogastva, videli so vso vedo v službi dela; toda vsi ti pojavi niso bili za nje, temveč le za prav ozko plast ljudstva, njih delež je ostal v delu. Lakota in bolezen sta jim ostala kot stalna spremljevalca skozi vso dobo. Vsi stroji, ki jih je izumil človeški ženi, naj bi človeštvu olajšali boj za obstanek; kapitalistični način proizvodnje je pa te izume preobrnil v morilno orodje za proletarce, ki so morali svoje živce, svoje možgane in sploh vse svoje bitje podrediti neustavljnemu toku železnega nestvora. Čudodejstva tehnike so prinašali vedno proletarskim množicam najhujše muke. Stroj je polomil delavcu kosti, moderna kemija je ustvarjala delovne prostore, ki so delavcu otrovale človeški organizem s strupenimi plini, ki so polnili vdihajoči zrak in tako uničevali in krajšali življensko dobo. Razdrapajoče poklicne bolezni pa niso obstale pri odraslemu človeku, temveč podedovale so se tudi na naraščaj in postale vir grozljivih otroških bolezni. Naravnost igrače so bile srednjeveške mučilnice napram današnjim modernim morilnicam — tovarnam. Danes vpije in divja kapitalistična svojat, ker se delavstvo, vzbujeno po štiriletnih mukah grozne vojne, ne

da več brezpogojno upreči v jarem kapitalizma. Toda ali ni veliko teh revnih bitij, vzlic velikim nevarnostim, ki jih je povzročila vojna, še le sedaj spoznalo svojo ljubezen do narave, katere lepota preje niti poznali niso? Kopljite premog. Ustvarjajte vrednosti! Tako vzklika vse vprek delavstvu v ušesa. Da delale bodo zopet množice, ustvarjale bodo zopet lepoto in bogastvo, postavile bodo zopet vso vedo in znanost, in to v še veliko večji meri, v službo dela, toda kaj bo z večvrednostmi?

Teh ne bodo več prepuščale tanke plasti gornjih desetisoč, temveč uporabljale jih bodo za svoje otroke, za žrtve vojne, za naše starce in v dobrobit vsega človeštva.

„Zveza in Splošna“.

Zvonisrd M.....

Generalni štab ZJŽ. in njegov neizogibni šef Deržič na čelu so si naložili, da prej ko mogoče ugonobe »Splošno žel. organizacijo za Jugoslavijo.«

Deržič je domišljav mogotec in poseduje »moto« Stolipina, kateri je na bridki način in po ruskih predpisih, končal kot eden najbrezobznejših ruskih despotov, svojo avtokratsko kariojero.

Deržič in liberalna meščanska garda so seveda v tesnem objemu in vidijo le v delu detektivov in vojaštva obstoj in bodočnost naše mlade države.

Stolipin ni posedoval najmanjšega demokratičnega smisla in sočutja do njemu na milost in nemilost izročene velikega ruskega carizma, kateri je končno podlegel nasilni zasluženi smrti.

S tem nočem nikakor primerjati Deržiča z ruskim velikanom in despotom Stolipinom, ker prvi poseduje v svoji domišljavosti le malo žilico absolutizma, katero konstatiraš lahko in kmalu, kakor hitro zine na kakem zborovanju, v njegovem vogelnatem narečju le par besedic. Deržič skuša na vse pretege pomnožiti vrste njegovih njemu zvestih zvezarjev, teh življenskih bitij, katerim naprti komate na njih vratove in jih vodi na vajatih le po potih, od njega začrtanih, proti samo njemu poznanemu cilju.

On predstavlja krmarja brez kompasa na ladiji, katera je izgubila smer in le kljubuje proti njej penečim se valovom.

Prepad med vodstvom »Zveze« in »Splošne« je postal velik in ako se ne posreči železniškemu osebju samemu napraviti potrebno remediuro, bo omenjeni velik prepad, na veliko veselje naših vladnih organov, postal sploh nepremostljiv. Mnogobrojni drviši in zofte meščanske garde, begajo na vse pretege železničarski proletarijat, da ga spravijo v še večjo needinost in zmešnjavo z vsemi na razpolago stoječimi izmišljotinami in žuganjem, katero je do sedaj na Kranjskem kolikor toliko žalibože vedno imelo nekaj vspeh, kar sem vedno takozvani narodni vzgoji pripisoval.

O priliki železničarskega gibanja v dneh 20. in 21. junija 1919. smo slišali, da se nam je predbival boljševezem, kojege programa niti sami liberalni kričači ne poznajo. Tudi kumunizem smo slišali imenovati, katerega niti 4‰ kranjskega prebivalstva ne pozna, meni samemu je neki delavec, kateri živi v ne posebnih dobrih razmerah moje komunistično mišljenje predbacival! Seveda da sem ga smehljaje pomenil in mu obžaluje lrbet obrnil.

Strogo narodna, nazivano demokratična in kapitalistična klika meščanske liberalne garde se nikakor toliko ne boji za obstoj naše nove države Jugoslavije, pač pa se bolj nego za vse drugo, boji izdatnega prikrajšanja svojih nikdar polnih žepov.

Demonstracijski obhod po ljubljanskih ulicah dne 21. junija 1919. je navedeno družbo dokaj konsteniral, kajti gotovo takih demonstracij ni še doživela.

Dr. Brejc-a bi najraje linčali, češ, da edino on je vsemu kriv, da se je demonstracijski obhod vršil, mesto da bi on to »boljševiško« gibanje, z vojaško silo zatrl. Recimo, ako bi res g. dr. Brejc to neprevidno potezo izvedel, je pač brezdvomno, da bi se danes nahajalo v bolnicah gotovo število žrtev brez onih, kateri bi obležali na ljubljanskem tlaku mrtvi.

V tem slučaju bi meščanska garda in neizogibni Deržič morda v prvi vrsti, dr. Brejcu nehumanitarno postopanje očitala, češ, on je kriv, ljubljanskega pokolja dne 21. junija 1919., on bi

bil krivec umorjenih in ranjenih mož, žensk in otrok!

To naj blagovolijo merodajni faktorji na znanje vzeti ter vsi tisti, kateri bodo toli dobre volje vlačevati nam od pariških idiotov naprtanih 8 milijard vojnega dolga. Nikdar nisem bil proti ujedinenju troimenega naroda, vedno sem hrepenel po naši osvoboditvi, iz kreppljev nemških mogotcev, pa tudi nikdar bi si ne mogel predstavljati niti v sanjah, da bomo prišli vsled kratkovidnosti naših državnih modrijanov v tako zagato. Bodite prepričani Vi boljševiski sanjači, da tu ni bilo tujih elementov, kateri so nas baje hoteli z boljševiskim stremljenjem okužiti, ne, nezadovoljnost proletarca je vzklopela in se pokazala na sijajen način. Vsi vi mogotci in priveski te ali one meščanske stranke bodite pa prepričani da, ako se naše stališče ne zboljša v doglednem času, vsklopela bo erupcija, katera bo iz vulkanov izbruhala in Vas z vročo lavo zalila, ker časi hitijo naprej in nobena sila jih ne bo več ustavila. Glavni povzročitelji nezadovoljstva v proletarski masi — kar vi kot boljševiski označate — so v prvi vrsti, imenovana in ne izvoljena vlada in neizvoljeni nazivo-zastopniki naroda, kateri niso do sedaj še nič koristnega napravili za ubogo ljudsko paro.

Oni so glavni navijalci cen z živili in drugimi potrebščinami, oziroma pomagači istih, katerih početje z mirnim očesom gledajo.

Velikanske uvozne carine raznim gospodarskim predmetom iz inozemstva, kateri ne tangirajo nikakor koristi naše na jako nizkem nivoju stoječe industrije, poojstrujejo splošni položaj.

Čuje se n. pr., da se za uvoz ene nove moške obleke, mora plačati uvozne carine 1000 K. Za pošiljatev enega vagona kos v neko koroško postajo, je moral prejemnik istih, plačati debele tisočake uvozne carine itd.

Zeljnato glavo na ljubljanskem trgu zamoreš kupiti le za 6 K!, eno glavico salate 1 K.

Na vodnikovem trgu stoji vedno številna skupina prodajalnih šotorov, kateri ljubljansko mesto, ki se baje hoče v nekako velemesto z modernim licem dvigniti, nikakor ne olepšujejo. Pod temi šotori tičijo tudi navijalci sramotnih cen.

Nadalje se v zadnjem času tudi opaža, da rastejo po raznih vogalih mestnih ulic neokusno zgrajene lesene kolibe, v katerih čepijo po denarju hrepeneče pijavke obojega spola. Ti in njim enaki elementi so pravi in edini propagatorji boljševisma, ki se ga ljubljanska frakarija tako boji. Ali ni že skrajni čas, da se napravi temeljita rementura v vseh trgovinah Prešernove et Stritarjeve ulice, kakor tudi na mestnem trgu? Ali niso prišli naši voditelji vseh strank še do spoznanja, da ne more iti več tako naprej in da bo zopet nezadovoljni proletarijat — pardon boljševizem — prisiljen poseči vmes, da napravi prepotrebni red.

Dokazana stvar je, da je ljubljansko trgovstvo vseh branž, najbolj nesramno vsled visokih navijalnih cen vseh neobhodno potrebnih predmetov, mei tem ko se n. pr. v Mariboru lahko človek različne predmete ceneje nabavi.

Tu sem navedel par krivih potov naših modrijanov, katera dajejo povod k splošnemu nezadovoljstvu širokih mas, in to smatra naša buržoazija za boljševizem.

Liberalno meščanstvo in Zveza se v tesnem združenju rama ob rami bojuje proti nezadovoljnim proletarijatu, socialistične stranke in njegovemu stremljenju po izboljšanju današnjih neznosnih razmer.

Le trajte naprej gospoda, to za vas jako usodepolno gosp. politiko kakor do sedaj, temprej bo prišel konec Vaše slave.

Ne bodete potem imeli več časa, strašiti z italijanskim strašilom!

Zvezarjem in njihovemu šefu Deržiču pa:

Ako bi se po vaši stari praksi zopet enkrat ne ponižali do hlapcev kapitalizma, in imperijalizma, in stopili z nami v bojne vrste dne 21. junija 1919. bi po 6 urah stavka končala in železničarji bi imeli že to v žepu, kar smo mi zahtevali, ali vsaj isto kar ste že vi v vaših številnih papirnatih revolucijah neštetokrat prežvečili. Tako pa čakamo še danes na odgovor vlade glede naših zahtev, pa odgovora in rešitve ni, kajti kakor znano, ako se dva pretepata, se vedno neki tretji prisrčno smehlja.

In čela zvezarjev so postala vsled njih nastopa dne 20. in 21. junija 1919., zopet za eden krumiski žigos bogatejši.

Naredba osrednje vlade.

Draginjske doklade državnim uslužbencem.

Ministrski svet je izdal to-le naredbo:

Člen 1. Do nadaljne odredbe se dajo javnim uslužbencem kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, izvzemši ozemlje Srbije in Černogore, namesto vseh dosedanjih doklad poleg plače in aktivitetne doklade (stanarine) doklade po shemi v členu 8 te naredbe.

Člen 2. Glede višine doklade se dele uslužbenci po stanju družine na osem razredov: 1. ne-oženjeni uslužbenci in vdovci brez otrok; 2. oženjeni uslužbenci brez otrok in vdovci z enim otrokom; 3. oženjeni uslužbenci z enim otrokom in vdovci z dvema otrokoma; 4. oženjeni uslužbenci z dvema otrokoma in vdovci s tremi otroki; 5. oženjeni uslužbenci s tremi otroki in vdovci s štirimi otroki; 6. oženjeni uslužbenci s štirimi otroki in vdovci s petimi otroki; 7. oženjeni uslužbenci s petimi otroki in vdovci s šestimi otroki; 8. oženjeni uslužbenci z več kot petimi otroki in vdovci z več kot šestimi otroki.

Člen 3. V število otrok se smejo vračunati samo tisti otroci, ki imajo po veljajočih predpisih pravico do preskrbe, posebno tisti, ki niso prestopili normalne starosti in se morejo smatrati za nepreskrbljene. Pastorki in adoptirani otroci so enaki rodbinske ali sirotinske pokojnine. Teca, ki je v državni službi, se ne vpošteva.

Uslužbenci, ki so ločeni od svoje žene, se štejejo med oženjene, ako so dolžni skrbeti za njeno vzdrževanje, če pa jim ni treba skrbeti za njeno vzdrževanje, se prištevajo v vrsto obvdovelih uslužbencev.

Člen 7. Ne-oženjeni državni uslužbenci, ki žive v skupnem gospodinjstvu s starim očetom ali staro materjo ali s starši, se smejo izenačiti z oženjenimi brez otrok, ako zaradi pravne in moralne obveznosti dejansko pokrivajo največji del izdatkov za vzdrževanje teh sorodnikov zaradi njih uboštva.

Člen 8. Aktivnim uradnikom in učiteljem se priznava doklada v tej izmeri:

Razporedel A:

Z letno plačo, adjutom brez aktivitetne doklade (stanarine)	Mesečna doklada v kronah za razred							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
pod 2800 K	450	540	630	720	810	900	900	1080
od 2200 K do izklj. 2800 K	500	590	680	770	860	950	1040	1130
od 2800 K do izklj. 3600 K	550	640	730	820	910	1000	1099	1180
od 3600 K do izklj. 4800 K	600	690	780	870	960	1050	1140	1230
od 4800 K do izklj. 6400 K	650	740	830	920	1010	1100	1190	1180
od 6400 K do izklj. 8000 K	700	790	880	970	1060	1150	1240	1380
od 8000 K do izklj. 10000 K	750	840	930	1020	1110	1100	1290	1380
od 10000 K do izklj. 14000 K	800	890	980	1070	1160	1250	1340	1430
od 14000 K dalje	850	940	1030	1020	1210	1300	1390	1480

Po tem razporedelu dobivajo doklade:

- a) učne moči (učitelji) vseh javnih šol, ki prejemajo plačo iz komunalnih (občinskih), okrožnih, županijskih itd. blagajnic;
- b) počtni adjunkti, aspiranti in oficianti;

c) funkcionarji centralnih avtonomnih konfesionalnih institucij, ki prejemajo plačo iz državnih sredstev.

Vsem drugim aktivnim uslužbencem se daje doklada po nastopnem razporedelu:

Razporedel B:

Z letno plačo, adjutom brez aktivitetne doklade (stanarine)	Mesečna doklada v kronah za razred							
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
pod 1400 K	450	500	550	600	650	700	750	800
od 1400 K do izklj. 1800 K	500	550	600	650	700	750	800	850
od 1800 K dalje	550	600	650	700	750	800	850	900

Člen 9. Upokojeni drž. uslužbenci, ki so stari nad 60 let, kakor tudi tisti, ki imajo manj kot 60 let, ali so nesposobni za katerokoli službo ali katerikoli zaslužek, potem upokojenke iste kategorije brez ozira na starost in zmožnost za zaslužek, dobivajo mesečno doklado:

- a) uslužbenci razreda A: ako imajo mesečno pokojnino največ 100 K 300 K; ako imajo mesečno pokojnino 101 K do 150 K 255 K; ako imajo mesečno pokojnino 151 K in več, 210 K.
- b) uslužbenci razreda B: ako imajo mesečno pokojnino največ 100 K, 210 K; z mesečno pokojnino 101 K do 150 K, 180 K; z mesečno pokojnino od 151 K dalje, 150 K.

Razen tega bodo dobivali upokojeni uslužbenci še po 90 K na mesec za ženo in po ravno toliko za vsakega otroka. Te doklade za rodbino ne bodo dobivali, ako imajo člani družine lastno plačo ali lastni zaslužek. Istotako ne bodo dobivali te cele draginjske doklade upokojenec in upokojenke, ki imajo razen pokojnine še druge do-

hodke ali drug zaslužek ali ki niso državljani našega kraljestva.

Člen 10. Odredbe prejšnjega člena veljajo v vsakem oziru za vdove javnih uslužbencev in njih zakonske otroke za umrlih uslužbencem, izvzemši odredbe o letih starosti in zmožnosti, za zaslužek.

Sirotam brez očeta in matere pripada po tej naredbi dvojna otroška doklada.

Tej naredbi nimamo za enkrat nič drugega pripomniti, kakor, da nikakor ne odgovarja več dejanskim razmeram, ker draginja neprestano narašča, odnosno papirnat denar v vrednosti pada. Radovedni smo le, kedaj se bo gospodom v državnem predstavništvu in v ministrstvu zdel čas primeren, da se lotijo naše »Spomenice«, kajti bojimo se, da bo treba tudi to še enkrat premotriti, ker bo že kmalu zastarela.

Seveda vemo, da imajo merodajni gospodje sedaj dovolj važnejših opravil, kakor so železničarske zahteve, kajti volitve se bližajo in neravnost postja vedno večja.

Dopisi.

Maribor. Pišejo nam: Izvrstno je pogodil, kdor je v »Napreju« št. 176 dal gosp. Deržiču tisto šaržo, po kateri tako stremi in ga je kratkoma imenoval »diktatorjem«, toda bojimo se, da ta diktatura ne bo imela značaja stalnosti in se morda gosp. Deržiču pripeti tista usoda, ki je že zadela Bela Kuna. Tista usoda, ki preti pa tudi vsem sovjetskim komisarjem Deržičeve vlade, posebno v kolikor pridejo v poštev v Mariboru, če bodo tudi še nadalje vstrajali pri denuncijantski metodi, katero jim konsekvntno uceplja »Oberdiktator«. Pripetilo se je 20. m. m., da so gospodje po kolodvoru — seveda v službi — pridigovali, da je stavka nemška. Povod za to trditve jim je dajalo dejstvo, ker so vsi strojevodje stavkali. Uporabili so toraj danu priliko, češ: Ošabni Nemci rovarijo vedno proti Jugoslaviji, med tem ko Sovenci, ki žive v Nemški Av-

striji, lepo mirujejo in se prilagajo novim razmeram. Sodrug J. S. je nekaj časa mirno in hladnokrvno poslušal te in one neslanosti, ko- nečno je pa vendar posegel vmes ter pripomnil, da so gotovo zadovoljni in nimajo povoda rovariti in zabavljati. Kaj bi mogel hujšega napraviti, kakor temu svojemu mnenju dati izraza? Ogenj je bil v stehi! Vsi so v njega silili in hoteli vedeti, zakaj naj bi bili Slovenci v Nemški Avstriji zadovoljni. Sodr. J. K. pa jim je ravnodušno odgovoril, da najbrže zaradi tega, ker vsaj žive v moderni državi, ki jim obeta lepo prihodnost.

To je bilo seveda preveč in gospodje so sodrug J. K. prav resno nasvetovali, naj se pobere preko Lajteršperga v Nemško Avstrijo, ker bi mu sicer drugače pomagali in ga gosp. načelniku ovadili. Vodilno mesto je ponosno zavzel član Deržičevega sovjeta gosp. Pust ter mogočno in samozaveščno odločil, da bo takoj ukrenil po-

trebne korake za izgon sodr. J. K. čez mejo. Potrebne in smotrene korake je videl najbrže gospod Pust v dejstvu, da je izšel čez nekaj dni v tukajšnjih malih novicah denuncijantski člančič, katerega namen je očitiden. Ta člančič je imel za posledico, da se je čez nekaj dni oglasil pri sodrugu J. K. detektiv, ki je sodruga vprašal, če so mu kdaj financarji odvzeli tobak. Seveda je J. K. to odločno zanikal in je s tem stvar za enkrat rešena. Po gosp. dr. Irgoliču, lističu doposlani popravek ni zagledal dnevne luči, kar pač drastično osvetljuje tukajšnjo politično atmosfero, ki so jo docela okužili slavni predstavniki JDS. Zakaj se pečamo s to malenkostjo, ki ima pa globoko jedro? Zato ker nam take malenkosti kažejo duševni nivo tistih krogov, ki se nam usiljujejo za vsako ceno in tudi za ceno nizkotnega denuncijantstva. Toda tudi to ima svoj smoter. Prikriti je treba velikanske grehe bivših časov in to se najlažje stori za hrbitiščem drugih. Toda gospodje, bodite uverjeni, da vas tudi ta manever ne rešil neizogibnega poloma. L. S.

Ljubljana drž. kolodvor. Posrečilo se nam je vjeti precej veliko podgano, ki se je za časa vojne stalno nastanila v kletih kurilnice drž. žel. in ki je imela bogato priliko ne le skrbeti v najtežjih časih za svoj telesni blagor, temveč tudi temeljito proučevati uzorno gospodarstvo in vsega zaupanja vredno kontrolo tega v najmodernejšem smislu urejenega zaroda. Precej rejena živalica je in dvoje bistrih oči krasí njen ličen gobček. Toda to je bolj postranskega pomena in nas bolj zanimajo mične izpovedi iz njenega dnevnika, ki ga je neznatna živalica z nepojmljivo točnostjo vodila posebno zadnje leto. Namenili smo se, jo naprositi, da nam prepusti ta neprecenljivi biser zapiskov, katere smatramo važnejšim. Kakor povsem ponesrečene pergamente pariške konference in to z enostavnega razloga, ker s pomočjo teh zapiskov lažje zgrabimo naše najnovije državniške za ušesa, kakor one stare kljukce, ki so izrabili zadnje košččke svojih itak ne preveč razvitih možganov v Parizu. V detajle se za danes še ne spuščamo, toda pripraviti hočemo naše čitatelje na zanimivo snov, ki bo marsikomu odprla oči in bo razumel, zakaj gotovi gospodje — če prav ne gentlemani — tako silijo v ospredje in h koritu. Morda bodo potem tudi začeli pojmovati, zakaj je državna potreba razbiti soc. dem. žel. organizacijo in morda se bo tudi razjasnilo potrebo krutih izgonov slovenskih železničarjev v Nemško Avstrijo. Sodrugi, le nekoliko potrpljenja, obzor se jasni!

Iz vrst železniških upokojujencev. Železniški upokojujenci, ki dobivajo poleg pokojnine tudi nezgodno rento, so res povsodi najzadnji in če le mogoče, se jih prikrajša pri njih itak v vsakem oziru nezadostnih prejemkih. Izša je naredba vlade, ki urejuje draginjske doklade. To je lepo in prav, da se ljudem kolikor mogoče omili žalostna usoda, ampak prav ni, da se vedno in pri vsaki priliki prezira tiste, ki niso nič manj trpeli v korist denarnega žaklja, kakor trpini danes trpe, poleg tega pa še žrtvovali zdrave ude svojega rojstva molohu. Ker dobivajo za svojo nenadomestiti, zato se jih kaznuje rekoč: mestljivo zdravje nekaj vinarjev nezgodne rente, ki jim pa nikdar izgubljeno zdravje ne more nadomestiti. Istotako ne bodo dobili te cele draginjske doklade upokojujenci in upokojujence, ki imajo razen pokojnine še druge dohodke ali drug zaslužek ali ki niso državljani našega kraljestva.

S tem ni rečeno nič in ravno zato razburja živce prizadetih. Ali bi se ne moglo reči, ti dobe to in to in stvar bi bila jasna.

Mi sicer vemo, da se z nami lahko postopa popolnoma samovoljno, ker nimamo nikakršne opore, toda za nami gredo drugi, katere čaka ravno ista usoda, če ne bodo pravočasno poskrbeli za svojo bodočnost. Opore nam je treba in našli jo bomo le pri naših stanovskih tovariših. Ker so le-ti iz zgolj samoljubja primorani skrbeti za svoj obstoj v bodočnosti.

Tovariši, upoštevajte to in izvajajte iz tega potrebne posledice.

Neizprosna smrt, je zopet kosila v naših vrstah in nam iztrgala enega naših najboljših. Sodruga Ritonja ni več med nami. Umril je dne 1. t. m. na Pragerskem, zapuščajoč svojo žalujočo rodbino in celo vrsto prijateljev, ki ga bodo vedno obdržali v dobrem spominu. Bodí mu zemlja lahka!

Maribor. Razmere pri nas. Zvezarska strahovlada, njih vladinovo podli teror je do-

segel tako višino, da vodstva nezvezarskih organizacij in stranke ne prevzamejo nikakršne odgovornosti več, za stvari, ki so neizogibne in se bodo pričele pojavljati, ako se ne napravi pravočasno, to se pravi, predno bo mera polna, red. Mi svarimo merodajne kroge — in to zadnjikrat — da takoj prenehajo z nesmiselnimi persekucijami in z doslej uporabljajočo taktiko, če imajo še kaj smisla za državni in narodni interes, kar sicer vedno, če prav brez potrebe povdarjajo. Slovenski železničarji — seveda ne »Zvezarji« — z ogorčenjem izražajo svojo nezadovoljnost in marsikdo se kesa, da se ni preje brigal priti v Nemško Avstrijo. Morda bi sicer puhloglavi Zvezarji to radi videli, toda večina si ne bo dala naprtiti te sramote, ampak poiskala in našla bo način svoje rešitve, ki prav gotovo ne bo Zvezarjem prijeten. Resno in pošteno vas svarimo, ker osobje ni tu radi nekaj prepotentnih uradnikov, nego nasprotno je res. Gospoda, vi imate množice proti sebi! Ne igrajte se! Opazovalec.

Ljubljana, južna železnica. Dobili smo torej ravnatelja, celo vrsto načelnikov in 17 načelnikov mest še čaka odrešenja in vzlic tej sijajni pridobitvi še neznosni rdečkarji niso zadovoljni in tudi pristranska javnost se še vedno zaletava v navidezno neurejene železniške razmere. Čudimo se, da ljudje ne morejo svoje starokopitnosti opustiti in se ne navadijo novih razmer. Saj vendar živimo v novi dobi, v novi državi, kar je bilo nekaj belo, je sedaj črno in kar je nekoč hodilo po nogah, hodi sedaj po glavi. Piše in vpije se vedno, da promet ne odgovarja potrebam, da so vozovi v slabem stanu, da stroji potrebujejo popravila in nadomestil. Kako malenkostni so vendar taki nezadovoljniji. Merodajni gospodje že vedo kaj delajo in ker sede hvala Bogu tudi tehniki na merodajnih mestih, je umevno, da moramo navadni zemljani verjeti, da se bodo odslej hiše začele zidati pri strehi. To je tudi prav v smislu nove logike in zato je tudi prav, da se v prvi vrsti uredi, izpopolni in organizira ravnateljstvo, seveda le na tako skromen način, kakor je bilo nekoč organizirano železniško ministrstvo. Tako je prav, kajti kaj je bila skupna stara Avstrija, napram novi Sloveniji, ki obsega reci in piši celih 300 km železnic. Deržič, kateremu se je baje predložil organizatorični osnutek ravnateljstva v odobrenje, je baje takoj konstatiral, da ga bo treba še izpopolniti in bo treba proučiti, če bi ne kazalo nastaviti še enega višjega ravnatelja, seveda z vsem zvraven pripadajočim štabom. Ko bo ravnateljstvo urejeno, pridejo na vrsto postajni uradi itd., itd., medtem se bo pa tudi vse lepo izčedilo in iztrebilo in kadar bo organizacija končana, se bo železnico kot del muzeja — zaprlo.

Sedaj bodete nezadovoljniji tudi razumeli zakaj vas vaš novi zdravnik na tako umeten način zdravi kakor ga preje niste poznali. Gosp. dr. Mayer je namreč delal svojo prakso v Longatiko (seveda vi ne veste kje je to svetovno mesto) in se je zato hitro prilagodil novi dobi in novim zahtevam. Nekoč so vas učili, da je Kristus polagal svoje roke na rame bolnikov in čudili ste se, kaj bode pa sedaj počeli, ker vas je začel gosp. Mayer zdraviti ne da bi vas videl? Tudi tej novotariji se bode morali prilagoditi, če nočete imeti škode. Poglejte si tovariša Gabrijele, ki ni hotel gosp. Mayerju verjeti, da je zdrav in se je šel prepričati k gosp. dr. Dergancu. Kaj ima od tega? Plačati je moral honorar in poleg tega je še moral slišati, da obstoja resna nevarnost, da se mu posuši noga, če ne bo pazil in če ne bo šel pravočasno v toplice. Toraj to ima sedaj, ker ni hotel verjeti trditvam nove dobe. Prav mu je!

Čudite se, če vam vaši tovariši pripovedujejo, da so dobili odlok za izselitev in vprašajte se: Kam vodi ta pot? Seveda vi slepci tega ne vidite in gospodje že vedo kaj delajo. Mar niste še slišali kako so za domovino vneti uradniki v dnevi 20. in 21. m. m. pridno premog tolkli in premetavali? To pomeni, da se bo odslej ves železniški delovni material izpopolnjeval kar naravnost z ravnateljstvom. Edino pri ključavničarjih bo nekoliko drugače. Tam namreč nastalih lukenj ne morejo nadomeščati iz ravnateljstva in zato je vice — ravnatelj Šega prevzel nalogo to zadevo v lastnem delokrogu urediti. Kako bo to napravil bodemo seveda še-le videli. Za sedaj je samo pokazal smer v kateri misli jadрати, če mu ne bo »Zveza kovinarjev« vetra iz jadernic vzela, 800 ključavničarjev v Mariboru mu je povedalo, da gredo v lačenberško Avstrijo, ker ne morejo v sili Jugoslaviji izhajati.

Ta oholost predrznežev pa ne bo gosp. Šegri niti enega lasu osivela. On si je naročil gosp. Simončiča z drž. žel. in ta mu bo poskrbel nadomestila v bogati meri — če ne bo zraven zmrznit.

Le tako naprej! Gospodje kar smešite se dokler je čas, toda pazite, da ob pravem času tudi izvajate potrebne posledice.

Shodi.

Zalog. V nedeljo, 10. t. m. popoldne se je tu vršil javen železničarski shod, ki je bil precej dobro obiskan. Sodr. Skobl je zborovalcem obširno in temeljito raztolmačil položaj železničarjev in s tem v zvezi splošen položaj, ki je sličen pripravljajoči se hudi nevihti. Zlasti je omenjal načrt atentata na koalicijsko pravo železničarjev. Hoče se jih povezati v spono po mažarskem sistemu, pred čemur smo bili celo v pokojni Avstriji obvarovani.

Mimogrede omenimo, da so bili na shodu navzoči trije člani »Zveze«, izmed kojih se je g. Simončič oglašil k besedi. Po odgovoru sodruga Skobla, ki je stvarno zavračal trditve predgovornika, je predsednik zaključil shod.

Rajhenburg. V nedeljo, 10. t. m. se je v Rajhenburgu vršil dobro obiskan shod železničarjev. Sodr. Skobl je navzočim raztolmačil težaven položaj, ki se v njem nahajamo, ter najnujnejše naloge delavstva za uspešno vojevanje za svoje pravice in zoper nameravane atentate na železničarje od strani tistih, ki so si prilastili oblast. Nato je spregovoril sodr. Baraga, ki je zborovalce bodril k vztrajnosti in žilavosti v njih boju za obstanek.

Sodrugi so izrazili željo, da se še večkrat priredi shode pri njih, ker so pouka željni. Navzoči zastopnik tamošnjih rudarjev je izrazil željo, da pridejo železničarji na splošen shod, ki ga nameravajo tam v kratkem sklicati, ker je za to nujna potreba.

Shod je v vsakem oziru lepo uspel.

Za tržaške železničarje nam je skupina Celje poslala znesek 222 kron 60 vln. Ta znesek se je nabral med organiziranimi železničarji v Grobelnem 102 K in v Celju 120 kron 60 vln. — O načinu, kako se je denar izročil svojemu namenu, poročamo prihodnjik.

Uprava »Železničarja«.

Za železničarski dom so prispevali skupina Ljubljana I potom nabiralne pole 124 K; potom skupine Šiška: v veseli družbi v gostilni Tone Maurer, Jernejeva cesta 58 K; dar Zvezarja 4 K; v veseli družbi v gostilni vinska trta g. Ivan Štor 75 K; v gostilni Tone Maurer, Jernejeva cesta v veseli družbi 4. t. m. 47 K; skupno 308 K. Prej izkazanih 13.367 K 43 vln., skupaj torej 13.675 K 43 vln.

IZJAVA.

Podpisani nisem trdil, da je dobil Rih. Tvrdy od Nemške Avstrije 1000 K; ampak rekel sem le: Govori se splošno, da je prejel Tvrdy za agitacijo za socijalno demokratično stranko 1000 K.

J. Kral.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Frančiškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.